

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Kunnskapsministeren

Deres ref

Vår ref
16/2145

Dato
12.02.2016

Invitasjon til å komme med innspill til arbeidet med en melding til Stortinget om humanistisk forskning og utdanning (humaniorameldingen)

Regjeringen ønsker å legge frem en melding for Stortinget om humanistisk forskning og utdanning i 2017. Der vil vi trekke opp viktige politiske rammer for humaniora de kommende årene. Arbeidet vil både bygge på allerede igangsatt utviklingsarbeid (se vedlagte oversikt) og ses i sammenheng med den kommende meldingen om kvalitet i høyere utdanning. Vi viser i den forbindelse til invitasjonen om innspill til meldingen om kvalitet, og ber om at innspillene til begge meldingene ses i sammenheng der det er aktuelt.

Vi startet arbeidet med meldingen med et innspillsmøte i Oslo 15. januar. (Et opptak av møtet kan sees her: www.regjeringen.no/humaniora/.) Vi har satt som premiss at vi er ferdige med den generelle diskusjonen om hva vi skal med humaniora. Det foreligger mange gode rapporter om humanioras betydning, om behovet for dannelse og om de humanistiske fagenes nytteverdi. Nå ønsker vi konkrete innspill til meldingsarbeidet. Vi ønsker at innspillene skal bidra til en åpen diskusjon om prioriteringene i humanistisk forskning og utdanning både hos dem som svarer på denne invitasjonen, og i offentligheten.

Kvalitet er fellesnevneren for regjeringens politikk innenfor høyere utdanning og forskning. Det er viktig at vi har en forsknings- og høyere utdanningspolitikk som fungerer godt også for humaniora, og som bidrar til at humaniora utvikler seg i riktig retning. I den kommende meldingen ønsker regjeringen å rette søkelyset mot kvaliteten ved å belyse humanioras:

- faginterne relevans (med vekt på originalitet og internasjonalt gjennomslag)

- samfunnsrelevans
- arbeidslivsrelevans
- bidrag til skole og lærerutdanning

Fagintern relevans

Vi vet at det gjøres mye god, og en del fremragende, humanistisk forskning i Norge. Samtidig har norske humanister til nå søkt mindre og lyktes dårligere enn vi kunne ønske på internasjonale konkurransearenaer. I forlengelse av strukturreformen i universitets- og høyskolesektoren må vi også ta opp om det er behov for nasjonal/nordisk koordinering av små fag for å sikre tilstrekkelig kvalitet og nødvendig kunnskapsberedskap.

Samfunnsrelevans

Er dagens humaniora tilstrekkelig samfunnsrelevant? Er humanioras samfunnsrelevans synlig nok? Regjeringens mål er at forskere og nyutdannede kandidater i humaniora skal bidra bedre til Norges innsats for å møte store samfunnsutfordringer knyttet til bl.a. migrasjon, mangfold, flerreligiøsitet, helse, velferd, skole, klima og miljø. Vi trenger språk- og kulturkunnskap i møtet med fremvoksende økonomier, og ny teknologi krever god etisk beredskap. Humaniora kan brukes mer offensivt i verdiskaping basert på kunst og kulturarv, reiseliv og opplevelsesnæring, og vi bør spørre om det er tilstrekkelig lagt til rette for humanistisk FoU utenfor UH-sektoren (f.eks. i instituttsektoren, tenketanker, mediebedrifter og forlag, kulturinstitusjoner e.l.). Muligheter som følger av digitaliseringen stiller humaniora overfor nye spørsmål knyttet til åpen publisering, deling av forskningsdata og tilgang til kunnskapskilder som arkiver, biblioteker, samlinger o.l.

Arbeidslivsrelevans

Hvordan kan humanistisk utdanning få økt kvalitet og relevans for arbeidslivet? På enkelte fagområder har det vært en god utvikling siden Kvalitetsreformen, men kontakten mellom humaniora og arbeidslivet er fortsatt ikke god nok. Vi har heller ingen humanistiske utdanningstilbud med tilsvarende inntakskrav, og kanskje heller ikke samme læringstrykk, som de mest krevende fagene på andre områder.

Skolen og lærerutdanningen

Både læreryrket og rollen som lærerutdanner må være en relevant karrierevei for gode humanister. De humanistiske fagene må sørge for at kandidatene de utdanner er relevante for skolen og i lærerutdanningene, slik at det innholdet som faller innenfor humanioras ansvarsområde i skolens fag, holder høy kvalitet. Lærerutdanningene og lærerutdanningsmiljøene må trekke tilstrekkelige veksler på humanistisk forskning og og de humanistiske fagene i lærerutdanningene må være skolerelevante. Tradisjonelt har humaniora vært viktig for utvikling av læremidler og gjennom andre bidrag til skolens innhold. I hvilken grad har det moderne humaniora rollen som innholdsleverandør til norsk skole?

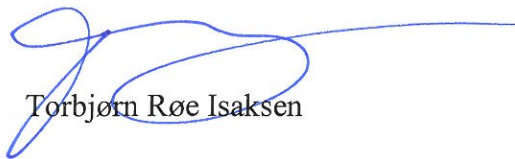
Vi ønsker poengterte, tydelige innspill om hvilke oppgaver humaniora bør ta på seg i tiden fremover, i lys av bl.a. ovenstående problemstillinger. Videre ønsker vi innspill til hva som

bør være rammevilkårene for humanistisk forskning og utdanning i de kommende årene. Er det behov for justeringer i nasjonale rammevilkår, lover, forskrifter? Hvilke virkemidler og hvilken praksis (lokalt, nasjonalt, nordisk, internasjonalt) fremmer, eller hemmer, kvaliteten i humanistisk forskning og utdanning?

Det vil lette vår oppfølging av innspillene hvis de så langt som mulig er strukturert omkring de fire overskriftene ovenfor.

Innspillene sendes på e-post til humaniorameldingen@kd.dep.no innen 20. mai 2016. Alle innspill vil bli publisert på www.regjeringen.no/humaniora. Dersom dere har spørsmål om invitasjonen eller arbeidet med meldingen, kan dere ta kontakt gjennom humaniorameldingen@kd.dep.no.

Med hilsen

Torbjørn Røe Isaksen

Nedenfor: vedlegg med informasjon om sentrale politiske dokumenter og pågående prosesser

Vedlegg: Sentrale politiske dokumenter og pågående prosesser

Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning

Regjeringen har lagt frem en langtidsplan for forskning og høyere utdanning som staker ut kursen for politikken frem til år 2024. Langtidsplanen skal etter planen oppdateres hvert fjerde år, men hovedprioriteringene ligger fast i hele tiårsperioden. Humaniorameldingen vil kunne gi verdifulle innspill til prioriteringene innenfor hovedprioriteringene. Langtidsplanen kan leses her: www.regjeringen.no/no/dokumenter/Meld-St-7-20142015/id2005541/

Strategi for forsknings- og innovasjonssamarbeidet med EU

EU satser offensivt på forskning og innovasjon. Norges deltakelse er nedfelt i regjeringens EU-strategi, som fastsetter ambisjonsnivået for den norske deltakelsen i det europeiske forskningsområdet (ERA) og Horisont 2020. EU-strategien kan leses her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Nasjonale-strategien-for-forsknings--og-innovasjonssamarbeidet-med-EU-/id762473/>

Konsentrasjon for kvalitet – Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren

Regjeringen har lagt frem en melding om strukturendringer, der ressursene samles på færre, men sterkere institusjoner. Strukturendringene er en del av bakteppet for humaniorameldingen. Meldingen kan leses her: Meld. St. 18 (2014–2015)

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-18-2014-2015/id2402377/>

Lærerløftet. På lag for kunnskapsskolen

Regjeringenes mål med satsingen "Lærerløftet - på lag for kunnskapsskolen" er å skape en skole hvor elevene lærer mer. Skolen skal gi alle en god start i livet, bidra til sosial utjevning og sikre norsk arbeidsliv og velferd.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Larerloftet/id2001933/>

Høring - forskrifter om rammeplan for femårige grunnskolelærerutdanninger

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---forskrifter-om-rammeplan-for-femarige-grunnskolelærerutdanninger/id2468914/>

Høring - Ludvigsen-utvalgets innstilling om fremtidens skole

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---nou-2015-8-fremtidens-skole.-fornyelse-av-fag-og-kompetanser/id2422874/>

Stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning

Parallelt med arbeidet med humaniorameldingen, arbeider Kunnskapsdepartementet med en stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning. Siste nytt om kvalitetsmeldingen kan leses her: www.regjeringen.no/no/tema/utdanning/hoyere-utdanning/id1415/

Forskningsrådets evaluering av humaniora

Norges forskningsråd har igangsatt en evaluering av humanistisk forskning. Se

http://www.forskningsradet.no/no/Artikkel/Evaluering_av_humanistisk_forskning_i_Norge/1254011399850

Mottakere:

Abelia
Agderforskning
Akademikerne
Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek
Arbeidsforskningsinstituttet as (AFI)
Arbeidsgiverforeningen Spekter
Arkeologisk museum i Stavanger
Arkitektbedriftene i Norge
Arkitektenes fagforbund
Arkivverket
Aschehoug
Barneombudet
Bergen kommune, Seksjon for kunst og kultur
Bibliotekarforbundet
BIBSYS
Cappelen Damm
Chr. Michelsens Institutt (CMI)
Christian Michelsen Research AS (CMR)
CICERO Senter for klimaforskning
Cristin
De nasjonale forskningsetiske komiteer
Den Nationale Scene
Den norske kirke
Den norske opera og ballett
Den norske UNESCO-kommisjonen
Departementene
Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab
Det mosaiske trossamfund
Det Norske Nobelinstitut
Det norske samlaget
Det Norske Teater
Det Norske Videnskaps-Akademi
Domstoadministrasjonen
Dreyers forlag
Elevorganisasjonen
Finansnæringens hovedorganisasjon
Folkeakademiet
Foreldreutvalget for grunnopplæringen
Forfatterforeningen
Forlaget Press
Forleggerforeningen

Forskerforbundet
Forskningsinstituttene fellesarena (FFA)
Forskningsinstitutter
Forskningsparkene
Forskningsstiftelsen Fafo
Forsvarets forskningsinstitutt
Forsvarets høyskole
Forsvarsmuseet
Frambu Senter for sjeldne funksjonshemninger
Fridtjof Nansens institutt (FNI)
Funksjonshemmedes fellesorganisasjon
Gyldendal
Helse Bergen HF
Helse Finnmark HF
Helse Fonna HF
Helse Førde HF
Helse Midt-Norge RHF
Helse Møre og Romsdal HF
Helse Nord RHF
Helse Nord-Trøndelag HF
Helse Stavanger HF
Helse Sør-Øst RHF
Helse Vest RHF
Hovedorganisasjonen Virke
Human-etisk forbund
Innovasjon Norge
Institutt for fredsforskning (PRIO)
Institutt for samfunnsforskning (ISF)
International Research Institute of Stavanger (IRIS Teknologi)
Juristforbundet
KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon
Kagge Forlag AS
Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning
Kommunesektorens organisasjon - KS
Kripos
Kritikerlaget
Kulturrådet
Kunnskapssenter for utdanning
Landsorganisasjonen i Norge - LO
Likestillings- og diskrimineringsombudet
LO stat
Luftkrigsskolen
Lærernes Yrkesforbund
Musikernes fellesorganisasjon (MFO)
Møreforskning
Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design

Nasjonalt folkehelseinstitutt
Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten
Nasjonalt senter for realfagsrekruttering
Nationaltheatret
Nettverk for private høyskoler
NHO Idrett
NHO Reiseliv
NHO Service
Nokut
Nordisk institutt for kvinne- og kjønnsforskning
Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU)
Nordlandsforskning
Noregs Mållag
Norges forskningsråd
Norges museumsforbund
Norges Offisersforbund (NOF)
Norges røde kors
Norges universitetet
Norsk bibliotekforening
Norsk Designråd
Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening
Norsk folkehjelp
Norsk Folkemuseum
Norsk institutt for bioøkonomi
Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR)
Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA)
Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU)
Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
Norsk institutt for skog og landskap
Norsk journalistlag
Norsk lektorlag
Norsk lokalhistorisk institutt
Norsk rikskringkasting
Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS
Norsk senter for bygdeforskning (Bygdeforsk)
Norsk Skogmuseum
Norsk studentorganisasjon
Norsk Tjenestemannslag (NTL)
Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI)
NORUT Alta
NTNU Samfunnsforskning AS
Næringslivets Hovedorganisasjon - NHO
Oslo kommune, Kulturetaten
Parat
Pax Forlag AS

Politidirektoratet
Politiets sikkerhetstjeneste (PST)
Politihøgskolen
Riksantikvaren
Riksarkivet
Riksteateret
Sametinget
Samfunnsviterne
Senter for grunnforskning ved Det Norske Videnskaps-Akademi
Senter for internasjonalisering av høyere utdanning (SIU)
Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter
SINTEF
Sjøkrigsskolen
Skolelederforbundet
Språkrådet
Statens institutt for forbruksforskning
Statped
Statsautoriserte translatørers forening (STF)
Stavanger kommune, Kulturavdelingen
Stiftelsen Kirkeforskning
Stiklestad nasjonale kultursenter
Stipendiatororganisasjonene i Norge (SiN)
Store Norske Leksikon
Sysselmannen på Svalbard
Telemarksforskning Bø
Tolldirektoratet
Transportøkonomisk institutt (TØI)
Tromsø kommune, Kultur, idrett og fritid
Trondheim kommune, Kulturenheten
Uni Research AS
Uninett AS
Unio
Universiteter og høyskoler
Universitets- og høyskolerådet
Universitetsforlaget
Universitetssenteret på Kjeller (UNIK)
Universitetssenteret på Svalbard (UNIS)
Utdanningsforbundet
Utlendingsdirektoratet
Vestlandsforskning
VOX
Yrkesorganisasjonenes sentralforbund
Østlandsforskning